

ایران کد، از مفهوم تا کاربرد

بهنام اژدري
احمد اختيارزاده

مرکز ملي شماره گذاري
كالا و خدمات ايران

انتشارات جهاد دانشگاهي
واحد صنعتي اميركبير

سرشناسه: ازدری، بهنام، ۱۳۵۶-

عنوان و نام پدیدآور: ایران کد از مفهوم تا کاربرد بهنام ازدری، احمد اختیارزاده.

مشخصات نشر: تهران، جهاد دانشگاهی، واحد صنعتی امیرکبیر، ۱۳۹۰.

مشخصات ظاهری: ۱۶۴، XII ص.

شابک: 978-964-210-092-7 ۲۵۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: رمزگذاری فرآورده‌ها - ایران.

موضوع: رمزگذاری فرآورده‌ها.

شناسه افزوده: اختیارزاده، احمد.

شناسه افزوده: جهاد دانشگاهی، واحد صنعتی امیرکبیر.

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۰ ۹ الف ۴ الف HF۵۴۱۶

رده‌بندی دیویی: ۶۵۸/۷۸

شماره کتابشناسی ملی: ۲۳۶۲۹۸۰

انتشارات جهاد دانشگاهی

واحد صنعتی امیرکبیر

• نام کتاب : ایران کد، از مفهوم تا کاربرد

• گردآوری : بهنام ازدری - احمد اختیارزاده

• نوبت چاپ : اول

• سال چاپ : ۱۳۹۰

• شمارگان : ۱۰۰۰۰ نسخه

• قیمت : ۲۵۰۰۰ ریال

• چاپخانه : اصل

• شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۲۱۰-۰۹۲-۷ ISBN: 978-964-210-092-7

• آدرس مرکز بخش : تهران - خیابان حافظ - روبروی خیابان سمیه - دانشگاه صنعتی امیرکبیر

تلفن کتابفروشی: ۶۶۴۶۵۳۹۲ (دفتر) ۸۸۸۹۵۹۶۹ فاکس ۶۶۹۵۰۹۸۲

پیشگفتار جهاد دانشگاهی

توجه به تقویت بنیه علمی دانشگاه‌ها و دیگر مراکز علمی یکی از وظایف اصلی همه آگاهان و دست‌اندرکاران این امور در دوران بازسازی کشور اسلامی عزیزمان ایران می‌باشد. در همین راستا جهاد دانشگاهی با آگاهی نسبت به این موضوع، تمامی توان خود را صرف افزایش سطح علمی دانشجویان و آینده‌سازان کشورمان نموده است و در این مسیر از هیچ کوشش و تلاشی دریغ نمی‌کند.

انتشارات جهاد دانشگاهی با این اعتقاد که دستیابی به استقلال علمی، اقتصادی و عقیدتی بدون دستیابی اولیه به سطوح بالایی علمی و تکنولوژی‌های مدرن در کنار ایمان و اعتقاد، امکان‌پذیر نمی‌باشد، سعی می‌کند با آماده‌سازی و انتشار متون متنوع علمی به هر دو زبان فارسی و لاتین که از سطح مطلوب علمی نیز برخوردار باشند به وظیفه انسانی و اعتقادی خویش عمل کند و امیدوار است که بتواند کمکی هرچند ناچیز به علاقه‌مندان و دلسوزان میهن اسلامی و پویندگان راه علم انجام دهد.

با این باور و اعتقاد از همه عزیزان دانش‌پژوه جهت آرایه نظرات و پیشنهادات برای هرچه بهتر شدن سطح علمی انتشارات این جهاد، یاری می‌طلبیم.

در انتها، این کتاب را به روان پاک شهدای دانشگاهی بویژه شهدای دانشگاه صنعتی امیرکبیر تقدیم می‌نماییم. امید است کلیه دانشگاهیان استوار و ثابت‌قدم، پوینده راه شهیدان در محیط مقدس دانشگاه باشند.

والسلام علی من‌التبع الهدی
انتشارات جهاد دانشگاهی
واحد صنعتی امیرکبیر

مدیر مسئول
احمد رضا مختاری

پیش‌گفتار

در دنیای متلاطم امروز، آن مدیرانی موفق‌تر هستند که بر مبنای اطلاعات درست، تصمیم‌گیری‌های درستی داشته باشند. از این رو، نخستین دغدغه در فرایند هر تصمیم‌گیری، دسترسی به اطلاعات درست است که گاهی هزینه‌های گزافی را برای سازمان‌ها یا دولت‌ها به بار می‌آورد. سیستم‌های کدگذاری که از سال‌های گذشته در جهت طبقه‌بندی و شناسایی پدیده‌های مختلف در سطح جهان مورد استفاده بوده‌اند با هدف کاهش هزینه و زمان دستیابی به اطلاعات و کاهش اشتباهات در عملیات سازمان‌ها و در نتیجه بهبود و تسهیل تصمیم‌گیری طراحی شده‌اند. آمیختن سیستم‌های کدگذاری با فناوری اطلاعات و ارتباطات، امروزه مزیت‌های غیر قابل انکاری را برای انسان فراهم نموده است که در این کتاب به آن پرداخته شده است.

ایران‌کد به عنوان بستری استاندارد برای گردآوری و انتشار اطلاعات در حوزه عرضه کالا و خدمات، آمیخته‌ای از فناوری‌های کدگذاری، اطلاعات و ارتباطات را در جهت دستیابی آسان و سریع تمام ذی‌نفعان این سیستم ملی به اطلاعات قابل اعتماد و طبقه‌بندی شده، فراهم آورده است. کتاب حاضر دستاورد تلاشی است برای معرفی ایران‌کد و خدمات آن و انگیزها و نیازهایی که طراحی و پیاده‌سازی این سیستم را در سطح ملی ضروری ساخته است. در این راستا در بخش نخست با عنوان مبانی، ابتدا در فصل یکم به مدیریت زنجیره تأمین و چالش‌های آن پرداخته می‌شود. فصل دوم به جایگاه فناوری‌های توانمندساز مدیریت زنجیره تأمین از جمله فناوری‌های کسب و کار الکترونیکی و سیستم‌های شناسایی و ردیابی اختصاص دارد. سیستم‌های مطرح کدگذاری در سطح جهانی و ویژگی‌های آنها، مطالبی است که در فصل سوم به خواننده عرضه می‌شود.

بخش دوم به معرفی جامع ایران‌کد اختصاص یافته است. در فصل چهارم، به پیشینه ایران‌کد پرداخته شده و سپس به طور مشروح سیستم کدگذاری ایران‌کد معرفی می‌شود. فصل پنجم درباره ساختار کد ملی کالا در ایران‌کد است. در فصل ششم با توجه به کاربران و ذی‌نفعان ایران‌کد، کاربردهای این سیستم به طور جامع مورد تشریح و بررسی قرار گرفته است. الزامات قانونی مرتبط با ایران‌کد مطالبی است که در فصل هفتم بدان اشاره

می‌شود. البته اسناد و نامه‌های مرتبط با این الزامات در پیوست انتهای کتاب آمده است. در فصل هشتم به طور مشروح مراحل عضویت در ایران کد آورده شده است. در فصل نهم، به خدمات ایران کد برای ذی‌نفعان مختلف آن پرداخته می‌شود. در این فصل خدمات آینده ایران کد که هنوز به طور کامل عملیاتی نشده‌اند نیز مورد اشاره قرار می‌گیرد.

در آخر شایسته است از مدیر عامل مرکز ملی شماره گذاری کالا و خدمات ایران، آقای مهندس احمد غلام‌زاده به خاطر حمایت همه جانبه ایشان از گردآوری و چاپ این کتاب قدردانی نمایم. همچنین از همه پژوهش‌گران و کارشناسانی که ما را در تهیه، گردآوری و ارتقای مطالب کتاب یاری دادند از جمله آقایان فرهاد کافی، حمیدرضا عسکری‌پور، محمد باقری و فرهاد صادقی نژاد و همچنین آقای محمدجواد شهربانی که در صفحه‌بندی و تنظیم کتاب و آقای قره که در چاپ آن، تلاش فراوان نمودند تشکر می‌نمایم.

بهنام اژدری - احمد اختیارزاده

پیش گفتار

بخش اول

۱-۲

۳	فصل اول مدیریت زنجیره تامین
۵	زنجیره تامین و مدیریت آن در دنیای امروز.....
۵	پنجره ۱ : زارا.....
۷	اهمیت مدیریت زنجیره تامین.....
۹	چالش های زنجیره تامین.....
۱۰	اثر شلاقی.....
۱۱	یکپارچه سازی.....
۱۲	به اشتراک گذاری اطلاعات.....
۱۳	فصل دوم فناوری اطلاعات در زنجیره تامین
۱۵	فناوری اطلاعات در زنجیره تامین.....
۱۶	پنجره ۲ : هارلی داویدسون.....
۱۸	کسب و کار الکترونیکی.....
۱۹	تبادل الکترونیک داده ها و XML.....
۲۰	تجارت الکترونیکی.....
۲۱	مزایای تجارت الکترونیکی.....
۲۳	استاندارد داده در تجارت الکترونیکی.....
۲۴	بارکد.....
۲۵	دیتابار.....
۲۶	دیتاماتریس.....
۲۸	RFID.....

۳۱	فصل سوم سینمهای کدگذاری
۳۳	کدگذاری در زنجیره تأمین
۳۴	انواع سیستمهای کدینگ
۳۴	سیستم کدگذاری ناتو
۳۹	سیستم بین المللی طبقه‌بندی استاندارد صنایع
۴۰	طبقه‌بندی بر مبنای محصول
۴۲	سیستم کدینگ و توصیف هماهنگ کالا
۴۴	سیستم انجمن مدیریت کد تجارت الکترونیکی
۴۷	نظام کدگذاری استاندارد کالا و خدمات سازمان ملل متحد
۴۹	نظام استاندارد بین‌المللی طبقه‌بندی و توصیف محصولات و خدمات
۵۲	نظام GS1
۵۴	برخی از سیستمهای کدگذاری سایر کشورها
۵۵	سیستمهای طبقه‌بندی و کدگذاری در کشور آمریکا
۵۵	سیستمهای طبقه‌بندی و کدگذاری در کشور آلمان
۵۶	سیستمهای طبقه‌بندی و کدگذاری در کشور چین

۵۷-۵۸

بخش دوم

۵۹	فصل چهارم کدگذاری در ایران و ایران‌کد
۶۱	سیستمهای کدگذاری در ایران
۶۴	ایران‌کد
۶۴	اهداف ایران‌کد
۶۵	ذی نفعان ایران‌کد
۶۷	حوزه عملیاتی ایران‌کد
۶۸	کارکردهای ایران‌کد و مقایسه آن با سایر سیستمهای کدینگ

فصل پنجم ساختار کد ملی کالا	۷۱
ساختار کد ملی کالا	۷۳
کلید کد	۷۴
کد مرجع عرضه یا عضویت	۷۹
الگوی وصف	۸۱
انواع کالا	۸۲
قطعات	۸۲
کالاهای فله	۸۵
کالاهای قابل شمارش	۸۵
کالاهای سفارشی	۸۶
فصل ششم کاربردهای ایران کد	۸۷
کاربردهای ایران کد	۸۹
نظارت و سیاستگذاری کلان کشور	۸۹
ایران کد در زنجیره تأمین	۹۰
جنبه‌های کاربردی ایران کد در سطح سازمان	۹۲
کاربرد ایران کد در تجارت الکترونیک	۹۴
خدمات اطلاعاتی ایران کد برای اعضا	۹۶
فصل هفتم الزامات قانونی	۹۹
آشنایی با الزامات قانونی ایران کد	۱۰۱
مصوبه‌های هیات دولت	۱۰۱
قوانین مجلس	۱۰۲
قانون برنامه چهارم توسعه	۱۰۲
برنامه جامع توسعه تجارت الکترونیکی	۱۰۲
قانون برنامه پنجم توسعه	۱۰۲

فصل هشتم عضویت در ایران‌کد	۱۰۵
کلیات فرآیند عضویت و ثبت اطلاعات در ایران‌کد	۱۰۷
عضویت مستقیم متقاضیان از طریق وب	۱۰۷
عضویت متقاضیان از طریق شرکت‌های نماینده	۱۰۷
مراحل تفصیلی فرآیند عضویت و ثبت اطلاعات در ایران‌کد	۱۰۸
فصل نهم خدمات ایران‌کد	۱۱۱
خدمات ایران‌کد	۱۱۳
سیستم مشترکین اطلاعاتی	۱۱۳
کاربردهای سیستم‌های مشترکین اطلاعاتی در کسب و کار	۱۱۴
خدمات مشترکین اطلاعاتی و ابزارهای آن در ایران‌کد	۱۱۶
خدمات GSI	۱۱۷
پورتال اطلاعاتی	۱۱۷
بسته شرکتی	۱۱۹
خدمات آینده	۱۲۱
خدمات عمومی دیتاماتریس ایران‌کد	۱۲۱
برچسب ره‌گیری	۱۲۲
پیوست ها	۱۲۵
تعریف واژگان تخصصی در ایران‌کد	۱۲۷
نام پایه	۱۲۷
کد عضویت	۱۲۷
سریال	۱۲۷
کد ملی	۱۲۷
نام محصول	۱۲۸
اطلاعات مبنا یا اطلاعات پایه	۱۲۸
متخصصات فنی	۱۲۸

شرکت نماینده خدمات ایران کد.....	۱۲۸
پورتال اطلاع رسانی ملی کالا.....	۱۲۹
کاتالوگ الکترونیکی محصول.....	۱۲۹
سیستم جامع کدینگ ملی متمرکز (TCS).....	۱۲۹
سیستم کدینگ شرکتی غیرمتمرکز (CCSA).....	۱۲۹
سیستم مدیریت شرکت‌های عضو (CSS).....	۱۲۹
نسخه شرکتی سیستم کدینگ ملی کالا (CCSB).....	۱۳۰
کاربران عادی.....	۱۳۰
شرکت عضو.....	۱۳۰
مشترک.....	۱۳۰
مصوبات قانونی مجلس شورای اسلامی.....	۱۳۱
مصوبات ایران کد در قانون برنامه چهارم توسعه.....	۱۳۱
مصوبه هیأت دولت در خصوص تنظیم بازار.....	۱۳۲
آئین نامه توسعه و ایجاد نظام ملی طبقه بندی و خدمات شناسه کالا و الزام و همکاری سازمان‌ها و نهادها.....	۱۳۳
آئین نامه اجرایی نظام ملی طبقه بندی و خدمات شناسه کالا و خدمات.....	۱۳۵
معافیت ۱۰ درصدی در هزینه کارمزد ثبت سفارش.....	۱۳۹
آیین نامه نظام توزیع کالاها و خدمات و صدور مجوزها.....	۱۴۰
مصوبه الزام دستگاه های دولتی به خریدهای بزرگ و متوسط با ایران کد.....	۱۴۶
ابلاغیه وزارت امور اقتصادی و دارایی به ذیحسابی ها جهت خریدهای دولتی با قید ایران کد.....	۱۴۷
اعلام زمان مقید نمودن خریدهای بزرگ و متوسط دستگاههای دولتی به شناسه ملی کالا (۱).....	۱۴۸
اعلام زمان مقید نمودن خریدهای بزرگ و متوسط دستگاههای دولتی به شناسه ملی کالا (۲).....	۱۴۹
وزارت بازرگانی در خصوص دستور اجرای ایران کد در گروه های مختلف کالایی طبق جدول زمانبندی.....	۱۵۱
فهرست شرکت های همکار ایران کد.....	۱۵۳
فهرست منابع.....	۱۶۰